

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr.15
la Hotărîrea Consiliului INJ
nr.1/4 din 29.01.2016*

CURRICULUM
la disciplina

„EXPERTIZA JUDICIARĂ”

(candidați la funcțiile de judecător și de procuror)

AUTOR:

***Mihail DEMCENCO,**
doctor în drept, conferențiar universitar*

_____ AVIZAT
Șef al Direcției instruire și cercetare

CHIȘINĂU, 2016

I. PRELIMINARII

Disciplina „Expertiza judiciară” se adresează candidaților la funcții de judecător și procuror. În actualele condiții, studiarea pe scara largă de către audienții Institutului Național al Justiției prin intermediul celor mai avansate metode și mijloace tehnico-științifice, utilizate în activitatea de administrare a probelor, devine stringentă. Cursul de față își propune tratarea unor elemente a clasificării expertizelor judiciare și a celor mai frecvente genuri a acestora. Conținutul cursului merge de la prezumția cunoașterii fundamentului teoretic al expertizei judiciare obținut la facultate, astfel încât accentul se pune pe aspectul investigativ și aplicativ al cunoștințelor audienților.

Perfecționarea continuă a expertizei juridice fiind un imperativ al timpului devine necesară introducerea calității și simplității în legislația procesuale (penală, civilă, economică etc.)

Urmărind scopul elaborării unui model pentru viitorii judecători și procurori al Institutului de Justiție, autorul, bazându-se pe experiența predării disciplinelor speciale (criminalistica, expertiza judiciară etc.) în instituțiile de învățământ superior a R.M., propune următoarea tehnică de instruire (vezi capitolul II).

Din această perspectivă, obiectivele prioritare al formării profesionale a judecătorilor și procurorilor, necesită aprofundarea cunoștințelor în domeniul însușirilor speciale și formelor de manifestare ale acestora prin intermediul domeniului de studiu.

În aceste sens, prin prelegerile, în baza curriculumului de și a practicii se va întreprinde o analiză a soluțiilor tematice pînă la verificare și aprecierea raportului de expertiză sub toate aspectele procesuale și metodice.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei audienții vor obține următoarele competențe:

- Să identifice conceptele de bază cu care se operează în activitatea de expertiză judiciară;
- Să determine formele de utilizare a cunoștințelor speciale în procesul de administrare a probelor;
- Să aplice metodele de colectare a datelor pentru expertiza judiciară;
- Să poată justifica dispunerea expertizei judiciare, în dependență de probele materiale;
- Să ajusteze procedeele tactice de dispunere a expertizei judiciare.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

În baza studierii disciplinei audienții vor fi capabili să:

- cunoască premisele științifice de clasificare a expertizelor criminalistice;
- cunoască posibilitățile expertizelor ingineră – tehnice;
- cunoască criteriile de clasificare a expertizei în genuri și tipuri;
- determine posibilitățile celor mai frecvente tipuri de expertize judiciare.
- dispună cu cunoștință de cauză expertizele corespunzătoare;
- aplice metodele de colectare a datelor pentru expertize judiciare;
- demonstreze spirit de aplicare.
- determine locul pe care îl ocupă concluziile expertizei judiciare ca sursă de probă;
- decidă asupra oportunităților care stau la baza elaborării procedeelelor și metodelor de investigare în cercetările de expertiză;
- determine modalitățile procesuale și potențiale de verificare a raportului de expertiză.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Semestrul II	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea
Expertiza judiciară	Mihail Demcenco	procurori	22	0	22	colocviu
		judecători	12	0	12	

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	TEMATICA	Ore curs		Ore practice	
		procurori	judecători	procurori	judecători
1.	Reglementarea procesuală a expertizei judiciare. Noțiunea expertizei judiciare. Criteriul de clasificare a expertizei judiciare. Actele normative ce reglementează dispunerea și efectuarea expertizei judiciare.	0	0	2	2
2.	Instituțiile de expertize judiciare din Republica Moldova: funcțiile de bază ale acestora; statutul expertului judiciar.	0	0	2	2
3.	Raportul de expertiză. Formele de concluzii, verificarea și aprecierea lor ca sursă de probă a raportului expertizei judiciare	0	0	6	2
4.	Metodele de verificare și apreciere a raportului de expertiză: procesuale și materiale.	0	0	4	2
5.	Expertize tehnice: expertizele complexe – medico-legale și trasologice.	0	0	4	2
6.	Expertize economice: expertize contabile și expertize de evaluare.			4	2
TOTAL		0	0	22	12

VI. UNITĂȚI TEMATICE

Unități tematice	Strategii didactice/ Resurse logistice	Sugestii pentru lucrul individual
Tema 1. Reglementarea procesuală a expertizei judiciare		
<i>Ore practice</i> 1. Noțiunea de expertiză judiciară. Statutul procesual al specialistului și trăsăturile caracteristice al expertului judiciar. 2. Expertiza judiciară ca formă distinctă de cunoaștere a faptelor și împrejurărilor de fapt în	Seminare Studii de caz	<i>Ore practice</i> Generalizarea practicii pe cazuri concrete

<p>procesul penal. Pregătirea materialelor necesare efectuării expertizei.</p> <p>3. Alegerea instituției sau a expertului pentru efectuarea expertizei. Subiecții oficiali ai expertizei judiciare.</p>		
<p>Tema 2. Instituțiile de expertize judiciare din Republica Moldova</p>		
<p><i>Ore practice</i></p> <p>1. Noțiuni generale referitor la clasificarea expertizelor judiciare.</p> <p>2. Clasificarea expertizelor în categorii.</p> <p>3. Genurile expertizei criminalistice.</p>	<p>Seminare Studii de caz</p>	<p><i>Ore practice</i> Generalizare comparativă cu alte țări</p>
<p>Tema 3. Raportul de expertiză. Formele de concluzii, verificarea și aprecierea lor ca sursă de probă a raportului expertizei judiciare</p>		
<p><i>Ore practice</i></p> <p>1. Structura raportului de expertiză judiciară. Conținutul introducerii în raport. Cerințele procesuale cărora trebuie să corespundă. Partea centrală a raportului de expertiză.</p> <p>2. Cercetarea argumentarea rezultatelor obținute în cercetare. Concluziile expertului. Formele de concluzii în raport de expertiză.</p>	<p>Seminare Studii de caz</p>	<p><i>Ore practice</i> Elaborarea ordonanței și a încheierii instanței de judecată pe cauze concrete</p>
<p>1. Metodele de verificare și apreciere a raportului de expertiză</p>		
<p><i>Ore practice</i></p> <p>1. Regulile de verificare și apreciere generale.</p> <p>2. Determinarea pertinentei și admisibilității, și tehnicilor științifice a metodice.</p>	<p>Seminare Studii de caz</p>	<p><i>Ore practice</i> Analiza respectării metodelor procesuale și metodice</p>
<p>2. Expertize tehnice</p>		
<p><i>Ore practice</i></p> <p>1. Importanța și rolul juridico-penal a expertizelor auto-tehnice.</p> <p>2. Acumularea datelor inițiale dispunerii expertizei și efectuarea unor precizări „experimente, verificări etc.”.</p>	<p>Seminare Studii de caz</p>	<p><i>Ore practice</i> Analiza dispunerii expertizelor repetate și complexe</p>
<p>3. Expertize economice</p>		
<p><i>Ore practice</i></p> <p>1. Expertiza contabilă ca formă de cercetare științifică efectuată de persoana competentă în vederea lămuririi modului de reflectare în documentele de evidență contabilă.</p> <p>2. Analiza cauzelor de abatere în evidența contabilă, stabilirea legăturilor de cauzalitate și responsabilitate. Elaborarea concluziilor în baza constatărilor obținute. Rolul acestora la determinarea vinovăției.</p>	<p>Seminare Studii de caz</p>	<p><i>Ore practice</i> Analiza atragerii persoanelor competente în efectuarea expertizelor și a părților interesate pe diferite categorii de acțiuni civile</p>

VII. EVALUAREA

Evaluarea continuă:

- Participarea în diferite forme a audienților la lucrările de curs și practice, cu privire la formele de utilizarea a cunoștințelor speciale în diverse proceduri;
- Prezentarea proiectelor de ordonanță și încheieri de judecată cu privire la dispunerea expertizelor judiciare

Evaluarea finală, se va efectua sub forma unui colocviu în scris la finele disciplinei de studiu, prin evaluarea cunoștințelor teoretice și practice de caz și întocmirea actelor procesuale de pregătire și dispunere a expertizei judiciare, în baza spețelor prezentate.

VIII. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

Acte normative:

1. Legea cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico științifice și medico-legale Nr.377-XVI din 29.12.05 în vigoare 10.02.06.
2. Hotărârea Guvernului RM cu privire la Institutul Republican de Expertiză Judiciară și Criminalistică de pe lângă Ministerul Justiției, regulamentul, aprobat prin Hotărârea guvernului RM Nr. 512 din 21.06.2001, Monitorul Oficial Nr. 68-71/542 din 29.06.2001.

II. Manuale, monografii, lucrări, ghiduri

1. Doraș S. G. „Организация производство судебной экспертизы”, 1986.
2. Dumitrescu „Curs de tehnică criminalistică”, vol. 1, ed. Școala de ofițeri a ministerului de interne, București 1991.
3. Doraș S.G. „Criminalistica”, vol. I, Tehnica criminalistică, Chișinău, Știința, 1996.
4. Golubenco G. H. „Criminalistica”, 08.12.2008.
5. Gheorghită „Ghid de expertize judiciare”, 2005.
6. Demcenco M.M. (manuscris) „Probleme metodologice ale expertizei judiciare”: a) clasificarea expertizelor judiciare. b) dispunerea și efectuarea expertizelor judiciare. c) verificarea și aprecierea raporturilor de expertiză.
7. Аверьянова Т.А. Судебная экспертиза. Курс общей теории –Москва, Изд-во Норма, 2009.
8. Россинская Е.Р. Судебная экспертиза в гражданском, арбитражном, административном и уголовном процессе, - Москва, Изд-во Норма, 2009.
9. Правовые и методологические проблемы судебной экспертизы. Сборник. „Труды ВНИИСЭ” 1974. Москва научных трудов.
10. „Ghid de Expertiză judiciară”. Chisinău – 2005.